

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

51. ročník, školský rok 2022/2023

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

*Monotematikus és elméleti rész - feladatok

Név:

Iskola: Osztály:

Elért pontszám: Ebből a monotematikus részben (*):

1. *A következő szlovák kifejezések híres külföldi és hazai felfedezők, földrajztudósok és utazók neveit rejtik. A neveket megkapod, ha az egyes szavakból kihúzol bizonyos számú betűt, melyek számát a zárójelben található szám jelöli. A kapott neveket írd a szavak melletti szaggatott vonalakra.

- a) S P O L O K (2) _ _ _ _ d) D N I S K A Z Y (4) _ _ _ _
- b) K O Š E L E (2) _ _ _ _ e) B I E L A L A Ň (3) _ _ _ _
- c) O C K O V B O K (4) _ _ _ _ f) B U D E T R É N I N G (5) _ _ _ _ _

2. *a) A fentiek közül ketten életük egy részét a 20. században élték. Melyik ez a kettő?

..... és

b) Az előző feladatban melyik két név tartozik szlovákiai utazókhoz?

..... és

3. A következő betűkből alkoss ismert tűzhányókat, és írd be őket a megfelelő helyre aszerint, hol találhatók **[Szlovákul!]**:

u, a, n, t, E, e, V, a, n, L, e, o, ú, k, j, M, a, i, a, u, n, v, H, l, a, l', F, a, o, z, P, a

- a) Japán - d) Hawaii-szigetek -
- b) Szicília - e) Pompeii -
- c) Izland - f) Szlovákia -

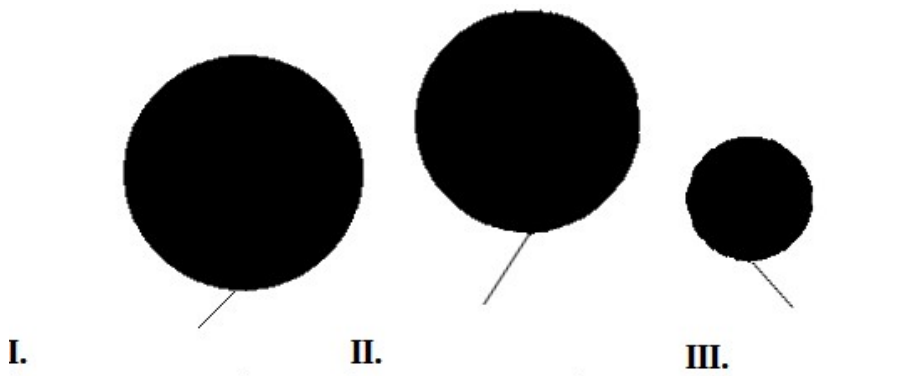
4. Az alábbi táblázatban minden sorban karikázz be egy-egy mezőt, amelyekre érvényes a sor elején levő, Holddal kapcsolatos állítás:

Földtől való távolság	384 000 km	84 000 km	4 000 km
az első negyedben lévő Hold ...	csökken	növekszik	felszed
két egymást követő holdtölte közötti időszak	kb. 27 nap	kb. 29 és fél nap	kb. 31 nap
sötét, lapos bazaltsíkságok a Holdon	tengerek	hegységek	táblahegyek
napfogyatkozáskor a Hold ...	telihold állapotban van	újhold állapotban van	az első vagy az utolsó negyedben van
a dagály akkor a legerősebb a Földön, ha a Hold ...	telihold vagy újhold állapotban van	az első vagy az utolsó negyedben	„csökkenő” fázisban van

5. Az ötödikesek egy tűzhányókkal foglalkozó vulkanológussal beszélgettek. A beszélgetésben számos szakkifejezés is elhangzott. Melyek voltak ezek? Az üres helyeken pótdold a hiányzó betűket:

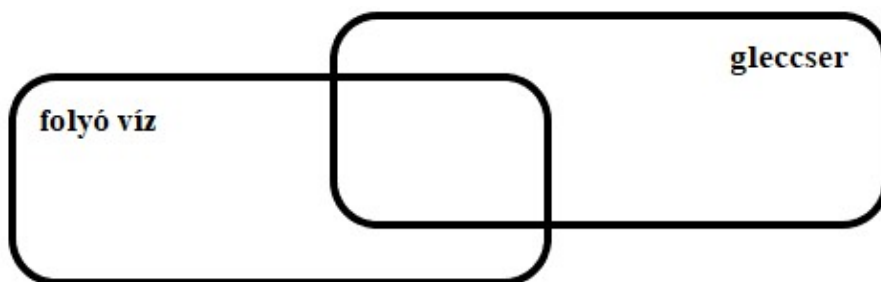
- a) _ _ _ M _ olvadt kőzetanyag a vulkán belsejében
- b) _ _ _ _ _ T a vulkáni láva megszilárdulásával keletkező kőzet
- c) _ R _ _ _ I _ vulkáni kitörés
- d) _ A L _ _ _ _ _ bemélyedés, amit a vulkán kirobbanása és önmagába roskadása hoz létre
- e) V U L K Á N I B _ _ _ _ _ vulkáni kitörés során a kráterből kihányt lávadarab
- f) S Z _ R _ _ _ V _ _ _ _ N kúp alakú vulkán, keverve tartalmaz megkeményedett lávát és vulkáni hamut
- g) _ _ N _ _ _ _ tenger alatti földrengés vagy vulkánkitörés által keletkező szökőár

6. Igazak az alábbi állítások? Karikázd be helyesen az IGEN vagy a NEM lehetőséget!
- a) Szlovákiában októberben az összes éjszaka hosszabb, mint a nappal. IGEN NEM
- b) A következő év (2024) szökőév lesz. IGEN NEM
- c) Dél-Amerika nyugati partjait a Csendes-óceán mossa. IGEN NEM
- d) A Föld legvastagabb rétege a földmag. IGEN NEM
7. Jani egy újságban megtalálta a Naprendszer makettjét. Három bolygót vágott ki a makettből: a Földet és „közvetlen szomszédjait”. A kivágás után a makettben három lyuk keletkezett (I., II., III. ábra). Melyik bolygókat jelölik a megmaradt lyukak?

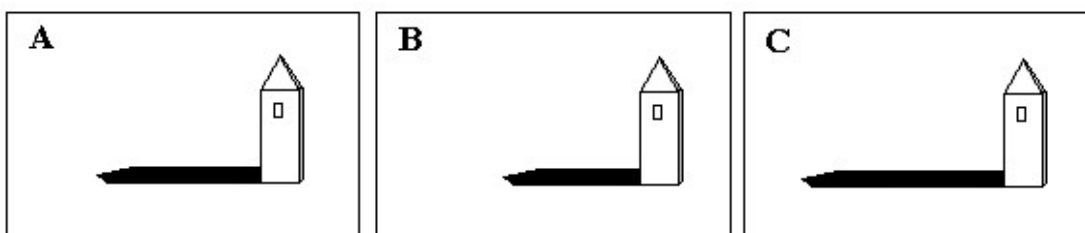
8. Állapítsd meg, hogy a következő alakzatok és folyamatok a folyó víz vagy a gleccser tevékenysége következtében jönnek létre. A vázlatrajzba írd be helyesen a betűket A-tól I-ig. Figyelem! Néhány fogalomra mindkét tényező jellemző. Ezeket írd a két halmaz metszetébe!

- A - delta
- B - moréna
- C - vízésés
- D - völgyszoros
- E - V-alakú völgy
- F - tengerszem
- G - meander
- H - erózió
- I - fjord

9. Emma Közép-Szlovákiában él. Nagyon szívesen készít fényképeket lakóhelyéről. Fényképein gyakran szerepel egy 16. századi őrtorony. Emma kiválasztotta az alábbi három képet, amelyeket mindig délben, ugyanarról a helyről fényképezett. Írd helyesen az egyes képekhez a fénykép készítésének dátumát. Segítségül szolgál a torony árnyéka. A következő dátumok közül válogathatsz:

június 28., december 28., szeptember 28.

- a) A - b) B - c) C -
- d) Melyik képen van a Nap legmagasabban a horizont felett? Karikázd be: **A** **B** **C**
- e) Ha Emma március 16-án délben fényképezett volna, melyik képre hasonlítana leginkább a fénykép? Karikázd be:

június 28.

szeptember 28.

december 28.